

ท่านที่ยังไม่ได้อ่านประวัติของ พระยาพหลฯ ในศรีกรุง ฉบับวานนี้ เพราะหนังสือขาดตลาดแต่ตอนเช้าวันนี้จะตั้งต้นอ่านได้ ในฉบับนี้ ด้วยเราได้อุบัติความเมื่อนานลงไว้แล้ว

วันนี้

ท่านเห็นอำนาจใจ
ของพระยาพหลฯ
มีแรงกล้าเพียงใด

ศรีกรุง

The Srikung Daily News. Bangkok, Siam.

Proprietor: SRIKUNG PRESS Address: SRIKUNG PRESS, SAPAN MON TELEPHONE NO. 396.

สยาม

จะเป็นแบบ ล้ำคณ
การเปลี่ยน ปาครอง
ตามเลียง ของฝรั่ง

ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑๙๑๙ วัน พุธ ที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ แรม ๑๐ ค่ำ เดือน ๘ ปีวอก จ.ศ. ๑๒๙๔ ฉบับที่ ๕๓๓๓

พายและฝนกระหน่ำลงมาลบลืมตาไม่ขึ้น เป็นเหตุให้เรือฉลอมโค่นเรือไฟในทะเล

เมื่อก่อนวันที่ ๒๒ เดือนนี้ นาย ยวนตุง ชาติเตจิ๋ว ซึ่งเป็นพ่อค้า
ถ่านมีชื่อที่จังหวัดจันทบุรี ได้นำ
ถ่าน บรรทุก เรือ ฉลอม ขนาด ใหญ่
ไซ ใบออกจากที่ บดฉนวนขาว ท้องที่
อำเภอของ ซึ่ง เป็นบ้าน ของ ตน
พร้อมด้วย ลูกจ้าง อีก ๕ คน เพื่อ
จะนำถ่านเคียว ทางเข้ามาขายในกรุง-
เทพา ครั้นต่อมา ในคืนวันที่ ๒๒
เดือนนี้ เวลา ๒๐ น.เศษ ขณะที่
เรือ ใบ ได้แล่นมา ถึง เขตคอคบ หน้า
เกาะตัง ซึ่ง ก็ ได้เกิด พายุ ใหญ่ และ
ฝนตก กระหน่ำลงมาอย่าง ร้ายแรง
อากาศมืดมน ไปทั่วทุกหน แห่ง จน
มองไม่เห็น ว่าถึง ไตๆ นายยวนตุง
จึง ได้จัดการ ลดใบลง เพื่อ จะ ทอด
ลมพัด รวดเร็ว จนกว่า พายุ และฝนจะ
หายแล้วจึงจะ ไซ ใบต่อไป

แต่ ขณะที่ กำลัง ลดใบเรือ ก็น้อย
อย่างขลุมนั้น เรือ ได้ ลอยตามลม

งดประชุมสภาราษฎร

เนื่องจาก คณะ กรรมการ ราษฎร
ม้งาน ก่อน จะ ต้องจัดการ ให้แล้ว
เสร็จ ในวันนี้ ฉะนั้นจึงงด การ
ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในวันนี้
ที่ ๒๗ เดือนนี้ และจะได้มีประชุม
ในวันศุกร์ ที่ ๒๘ เดือนนี้ เวลา ๑๖
นาฬิกาตามเคย

พายพัดเข้า โคน เรือกลไฟใหญ่ชื่อ
ไซออน ซึ่งจอดทอดสมอยู่กลาง
ทะเล คอคบ หน้า เกาะตัง ซึ่ง เข้าโดย แรง
เป็นเหตุให้เรือฉลอม ของนายยวนตุง
อับปางและจม น้ำหายไปทั้งลำเรือ ทัน
ใดนั้น ก็มีคนเรือ ไซออนได้ตั้งให้คน
เรือตงช่วยเหลือ อย่างสม่ำเสมอแต่ไม่
สำเร็จ เพราะพายุ กำลังพัดจัดมาก
ที่สุด คงช่วย แต่คน นายยวนตุง กับ
ลูกจ้างรวม ๖ คนขึ้น บนเรือกลไฟได้
ครั้นใน วันรุ่งขึ้น กรรมการ อำเภอ
เกาะตังจึง กับตำรวจได้ออกไปไต่สวน
เหตุการณ์ และติดตามเรือลำที่อับปาง
นั้นหลายแห่งหลายคำบอกไม่พบ จึง
เชื่อว่าเรือคงจม น้ำหายไปเป็นแน่

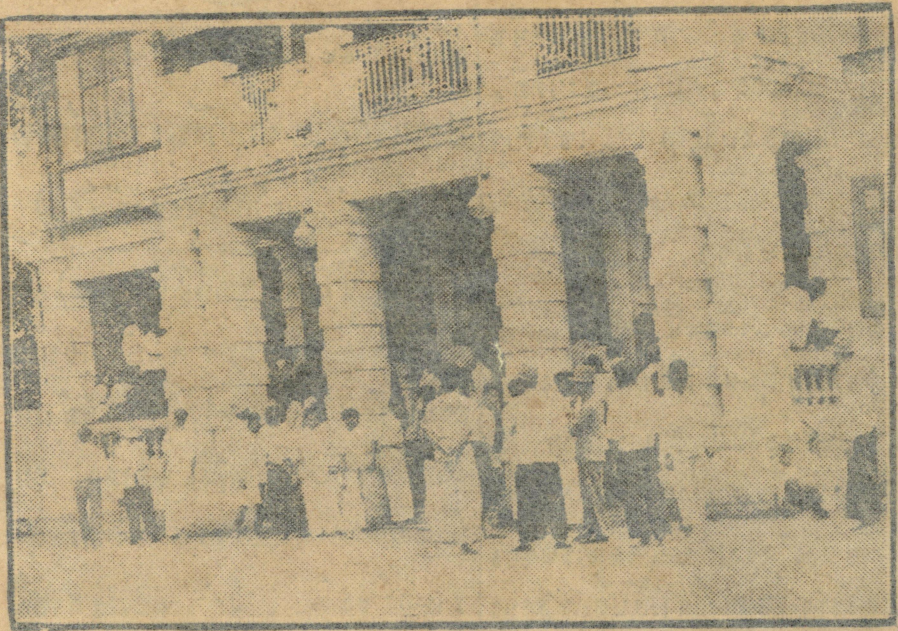
กตทกภัยในเขต จังหวัด เชียงใหม่ น้ำพัดซุงซนสะพานข้ามแม่น้ำหัก

ผู้ตั้งชาวพิเศษของ เรา ประจำจังหวัด
เชียงใหม่ ได้รายงาน ชาว
อุทกภัย อันเกิด ขึ้นใน จังหวัด นั้นมา
ความว่า
เมื่อวันที่ ๒๓ เดือนนี้ ฝนได้ตกลง
ในเขตจังหวัดนั้นอย่างหนัก ทั้งกลาง
วันและกลางคืน ซึ่งพายุพัดตอนเช้า
วันที่ ๒๔ น้ำไหลบ่าลง ลำน้ำบึง เป็น
เหตุให้ใน ลำแม่น้ำบึง ไหลเชี่ยวอย่าง
เร็ว และได้พาเอาต้นไม้จำนวนมาก
เป็นพันๆ ลอยไหลตามน้ำไปโดยเร็ว
และได้ โคนสะพานข้ามแม่น้ำ เบี่ยงเกาหัก
เสียหายมาก ในเวลาเกิดเหตุ นั้น
สมุห์เทศาภิบาล มณฑลพายัพ

พร้อมด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด และ
กรรมการอำเภอ ตลอดจนเจ้าพนักงาน
งานประจำอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้
พยายามไปคอยมืองกันแก่ ไซกันอย่าง
เต็มความสามารถ แต่มืองกันจนนาน
นั้นมิให้คอง อันตรายไม่ได้ ในที่สุด
เจ้าหน้าที่ ได้พากัน มาทำการ มืองกัน
สะพาน เหนือวังไว้ โดยหาวิธีกัน ให้
คองซุง ลอยพุ่งไป ตามตรงของสะพาน
จึงไม่เกิดการ เสียหายขึ้น แก่สะพานนั้น
สะพานเก่าที่ คองอันตรายนั้น สร้างมา
นานราว ๕๐ ปีแล้ว และเป็น สะพาน ไม่
จึงทนถาวร ของคองซุงโค่น และปะทะ
ไว้ โดยมั่นคงไม่ได้ จึงแก้เขนเอียง
เสียหาย ใน๒ วันนั้นน้ำยังไหลนอง
ท่วมถนนหนทางตามริมตลิ่งนั้น โดย
ทั่วไป แต่ทรัพย์สินมีค่าของราษฎร
และของทางราชการ นอกจากสะพาน
ที่ถล่มแล้วไม่มีเสียหายเลย

คำประกันเพลิง

ตามข่าวเพลิงไหม้ ที่ตำบล ข้าง
วัดสามจีน และใหม่ห้องแถวไม้
ชั้น ๕ห้องของคณะหญิงบุราราชรังสรรค์
(บุญมี) ซึ่งมีประกัน ไว้กับ บริษัท
คิตทราเป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาทนั้น บัดนี้
เราต้องงดทราบว่าคุณหญิงบุราราช
มีประกันไว้เพียง ๓,๐๐๐ บาทเท่านั้น

คดีเลือกกรรมการไทยที่ไปสมัครเป็นคนเข้ายามแทนแขก ที่
กรมรถไฟหลวงเมื่อวันที่ ๒๕ เดือนนี้

ผู้แทนคนราษฎรในจังหวัดเพชรบุรี ทำงานได้ผลดี สัมภาษณ์ความมุ่งหมาย

คนราษฎรได้มอบอำนาจให้นาย
โกย วรรณกุล กับ นาย อรุณ พานิช
กุล เป็นผู้แทนคนราษฎร ออก
ไปทำการแสดงปฏิกิริยา ตามท้องที่
ต่าง ๆ ในจังหวัดเพชรบุรี
บัดนี้เราได้รับข่าวจากผู้ส่งข่าว
พิเศษของเรา ที่ได้ติดตามรวบรวม
พฤติการณ์ของผู้แทนคนราษฎรซึ่ง
ได้กระทำไปแล้ว ทุก ตำบล มี

ความว่า
เจ้าหน้าที่ประจำท้องที่ได้จัดรับ
รองด้วยเหตุข้ออ้างประกาศของราษฎร
ซึ่งแรงกล้า ทั้งที่ ผลของการ
แสดงปฏิกิริยา ถึงวิธีการปกครองตาม
ธรรมนูญปกครองแผ่นดินสยาม ปรา
กฏว่าราษฎรทุกคนต่าง แสดงความ
พอใจอย่างกับว่า "พระมาลัยลงมา
โปรด ยกมือทอมหัวทุกคน"

ข่าวเบ็ดเตล็ด

ในต้นปีที่ผ่านมา จะมีฝนตกหนัก
ภายในเขตที่รับน้ำของแม่น้ำสาย
ต่าง ๆ ในมณฑลพายัพ และแม่น้ำ
ประดัก กับที่ราบจังหวัดนครราชสีมา
เมื่อเดือนที่ ๒๔ เดือนนี้ มีคนราย
ตอมยงทอง ที่พักของนาย ศรวิจ เอก
สถานที่หนองน้ำ แต่ไม่มีใครเป็น
อันตราย เวลานี้กรมการอำเภอ
กำลังจับตาดูสาเหตุ

จำนวนเงิน กองทุนของวิชาวรา
ซึ่งมีผู้ให้เงินบริจาคหลาย ราย
กุดดินหนองเกล้า ๑ ถวายพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ๑๘๖๖ บาท

ตามข่าวโทรเลขจากจังหวัดปรา
จีน ที่แจ้งว่า รถไฟระบอบ ๗๐๓ ที่บก
คาย หลุดจากโถงเมตร ที่ ๑๒๘/๑๖ ชาว
ต่อมาแจ้งว่าผู้โดยสาร นายสมชาย ๑๘
๖ ได้วิ่งผ่านทางรถไฟในเขตระบอบ
จะถึงคน เหยียบล้มไม่ทัน ทั้งรถ
จักรคนขับ เป็นรถชนิดห้ามล้อมือ

ข่าวเรื่องข้าราชการกองมณฑล
ราชบุรีพากันทวง เกรงกวดจะถูกออก
จากตำแหน่ง เนื่องจากทางราชการ
ดำริจะยุบมณฑล ท้องในศรีกรุงอัน
๕๖ เดือนนั้น น.ม. หลุดขึ้น และ
รู้ความจริงด้วย หนังสือในจังหวัดราช
บุรี ได้มีจดหมายแจ้งมายังเราภายหลัง
ปรากฏชัดแล้วว่า ตามข่าว
ที่อ้างมาคน (ข้าราชการ) เตรียมตัว
และรอทั้งการงานอย่างน่าเกลียดนั้น
ไม่ใช่ความจริงเลย

"แต่งประทีป" หน้าสถานีรถไฟ
ปากน้ำ เป็นแห่งเดียวในเวลานี้ ที่
ใช้เครื่องคิดเลข และเครื่องอุปกรณ์
ไฟฟ้าด้วย สำหรับคิดผลกำไรขาด
ได้โดยง่าย และทนาย ไม่น่าเชื่อที่
แต่ได้ว่า "แต่งประทีป"
ที่ประชุมกรรมการมณฑลสภาของ
ตำรวจราชบุรี ได้ตกลง
พร้อมกันแล้ว จะให้ลดอัตราค่าบำรุง
วิทยาคารยั้งเหลืออยู่ ๖ บาท ราย
ปลัดเล่มละ ๓๕ สตางค์ ทั้งแต่ฉบับ
ประจำเดือน มกราคม พ.ศ. ๒

ผู้บัญชาการทหารบก ได้มีหนังสือ
ถึงอธิบดีกรมตำรวจ ขอให้จัด
นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ไม่อยู่เวร
รักษาดูการ ประจำวง ปราบปราม ๑๖
๑ นาย นับตั้งแต่วันที่ ๒๕ เดือนนี้

เวลา ๑๘ น. เป็นต้นไป อธิบดีกรม
ตำรวจได้จัดตั้งไปตามต้องการแล้ว
เมื่อวันที่ ๒๒ เดือนนี้ มีเขาเปิดออก
ตั้งขึ้นตามโรงสีในพระนคร รวม
๒๕๐๐ เกวียน เขาว่าสวนชนิดที่ ๑
ราคาเกวียนละ ๕๓ บาท ชนิดที่ ๒
ราคาเกวียนละ ๕๔ บาท ชนิดที่ ๓
ราคาเกวียนละ ๕๖ บาท เขาเขา
ราคาเกวียนละ ๕๖ บาท เขาหนียวรา
คาเกวียนละ ๕๖ บาท

เมื่อวันที่ ๒๒ เดือนนี้ เวลา ๑๘ น.
ได้มีการชุมนุมที่โรงเรียนของโรงเรียน
พณิชยการวัดสามพระยา มี
นักเรียนเก่า ไปชุมนุมราว ๕๐ คนเพื่อ
นัดหมายของโครงการจัดการฉลอง
อายุของโรงเรียน ซึ่งได้เปลี่ยนฐานะ
เป็นวิทยาลัยศึกษา มาครบ ๓๖ ปี และ
ในปีต่อไป จะจัดให้มีการฉลอง
ในวันนั้นทุกปี

ร่างเจ้าหล่อนงามน่ารัก

PALMOLIVE SOAP
KEEP THAT SCHOOLGIRL COMPLEXION

ข้อ —
หนังสือ เรื่อง —
หมากและวิชาการศึกษา
ได้ความรู้-ได้กุศล
สีภาพ ๑๐๐ กว่า เล่มหน้าปก
ราคาเพียง ๑ บาท

ประกาศศาลจังหวัดราชบุรีอัน
(เรื่องกำหนดให้จำเลยแก้ฟ้อง)
ด้วยนางเสริญภักดี (หงวน) อยู่
บ้านตลาด ตำบลตลาด อำเภอบ้าน
ดอน จังหวัดราชบุรีธานี ได้เป็น
โจทก์ยื่นฟ้อง นายเผ่ง แซ่เต็ง อยู่
บ้านนอก ตำบลบ้านไร่ จังหวัดสุ
ราษฎร์ธานี เป็นจำเลยข้อหาว่า
โดยกล่าวอ้างนายเผ่งแซ่เต็ง ได้ทำ
หนังสือสัญญาที่เงินของโจทก์ไป
๑๐๐ บาท โจทก์ได้นำพยานศาล

ตั้งหมาย และดำเนินฟ้องให้แก่นาย
เผ่ง แซ่เต็ง จำเลยณบ้านที่จำเลยเคย
อยู่ ตั้งกล่าวอ้างดังนี้ไม่ได้ โดยจำ
เลยได้อพยพหลบหนีเสีย ไม่ทราบ
ว่าไปจำคุกอยู่แห่งใด ครั้นจะมอบ
โฉนดบัตรหมายไว้แก่ผู้หนึ่งผู้ใด
ก็ไม่มีบุคคลที่สมควรจะรับแทน

เพราะฉะนั้น จึงประกาศให้นาย
เผ่ง แซ่เต็ง จำเลยทราบ โดยหนังสือ
พิมพ์นี้แทน การตั้งหมาย จำคุก
ได้นัดพิจารณา ศาลเรื่องในวันที่ ๒๔
ถึงห้าค่ำ พ.ศ. ๒๔๘๕ เวลา ๑๐ นาฬิกา
ถ้านายเผ่งแซ่เต็งจำเลยมีความประ
สงค์จะแก้ฟ้องของโจทก์ประการใด
ให้ทำคำให้การยื่นต่อศาลก่อนวัน
พิจารณาไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน ถ้านาย
เผ่งของโจทก์รับได้ ที่จำคุก

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม
พ.ศ. ๒๔๘๕
นายเสนอ บุญเกียรติ
ผู้พิพากษา
๒๖.๕.๘๕ ค.ศ.

พระยาพหลพลพยุหเสนา

ประวัติ พ.อ. พระยาพหลพลพยุหเสนา เคยมีนิมิตต์ เป็นดาวประจำตัวมาแล้ว

(ความย่อจากศรีกรุงฉบับวานนี้)

ประวัติ พระยาพหลฯ ที่น่าสนใจ เมื่อวานนี้ ได้แสดงเหล่ากอของท่านมาจากฝ่ายของ พระยาพหลพลพยุหเสนา (กิม พหลโยธิน) และการเรียนเบื้องต้น เริ่มแต่ ก.ข. บนกระดานดำที่ ทาด้วยดิน หอม ครั้น ถึงวัยเข้าโรงเรียนที่ ลูก โยชกค้อย่าง เด็กที่หลาย แต่มี นิสัยกล้าแข็งในทาง

มานะบากบั่น อยู่แล้ว เคยเป็นที่พอใจของครูในคอนท้าย ผลอันได้นำส่งใน คอนเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยอีก กล่าวคือ ท่านสอบได้ชั้นต่างๆ ได้ที่ส่ง ขึ้นเป็นลำดับเรื่อยไป เมื่อไปอยู่ ประเทศ เยอรมัน ก็ได้สำเร็จดวงจิตอันแข็งแกร่งทำให้ชาวเยอรมันเห็นหลายคราว เช่น มีการแข่งขันกับฝรั่ง เป็นต้น ครั้น เมื่อออกเป็น

นายทหาร ใน กองทัพบก เยอรมันก็ได้ประจำกรมทหารปืนใหญ่ ในชื่อของ ท่านเคย ประจัน หน้า กับ ความตาย & ครึ่งๆ & ๕ ได้เข้ามาแข่งขันข้าม เครื่องกีดขวางในประเทศเยอรมัน มาของพระยาพหลฯ เมื่อข้ามพนเครื่อง กีดขวางแล้ว บังเอิญมี เบ็ดประตอกอกเบ็ดไม่ทัน ข้ามมาเลยติดอยู่ กับกอกกระทำให้ พระยาพหลฯ คีระระทมลง ไปกะแทกกับพนักอย่างแรง พระยาพหลฯ สดบ ดัน สดัก ถึงกับต้องห้ามไปโรงพยาบาลโดยฉับไว

(ต่อ จาก ศรีกรุง ฉบับ วานนี้)

พระยาพหลฯ ต้องนอนเจ็บรักษาตัวอยู่ที่ โรงพยาบาลเป็นเวลา ๘ วัน จึงหายเป็นปกติ แล้วผู้บังคับบัญชา ได้ ส่ง ไปเข้า โรงเรียนรบที่เมืองเม็คซ์ (เมือง บอม ซึ่งตกไปเป็นของฝรั่งแล้ว) ท่าน เรียนอยู่ ที่นั่นจนจบหลักสูตร และสอบได้ดี แต่ถูกกลับมาดำรงราชการอยู่ กรมเดิมอีก ท่านได้รับสัญญาบัตร เป็นนายร้อยตรี ในกรมทหารปืนใหญ่ที่ ๕ นั้นเอง ครั้นได้เป็นนายทหาร แต่ก็ย้ายมารับราชการ อยู่ ในกองพันที่ ๒ ซึ่งเป็นกองพันที่ ใหญ่ ค่าย ชะนิคกับกองพันที่ ๓ คือ ใหญ่ ชะนิคกระสุนอีกกอง

ในเวลาที่ท่าน รับ ราชการ อยู่ใน กองทัพบกเยอรมัน ท่านได้เคยทำการซ้อมรบ ๓ ครั้งๆ ที่ ๑ ที่ ๒ ทำการซ้อมรบภายใน กองทัพน้อย (ซึ่งเวลานั้นท่านประจำหน้าที่ฟอนอินเคินเบอร์ก เป็นแม่ทัพน้อย) ครั้งที่ ๓ ได้ทำการซ้อมรบใหญ่ อันมีกำลังทหาร ทั้งต้นเลอ ซึ่ง เวลา นั้น ออกจาก ราช สัมมต แล้วนั้น ทรงเป็นประธาน)

ระหว่าง เวลาที่ท่าน รับ ราชการ เป็นนายทหาร อยู่ นั้น ท่านเคยเป็นสมาชิก ของ สโมสร แข่ง มาที่จังหวัด

แบตลูนิกเกอวีกด้วย ท่านเคยขึ้นแบตลูน แข่งขัน ครั้ง ๓ ที่เมืองฮัลล์ดัตและโอกาส นั้น ท่านได้ฝึก หัด กระทำหน้าที่ ผู้ตรวจการณ์ไปด้วยในตัว ไปศึกษาที่เคนมาร์ก

ในปีฉาบ พ.ศ. ๒๔๕๕ ท่านได้รับคำสั่งจาก เสนาบดี กระทรวง กลาโหมแห่งสยาม ให้ลาออกจาก กองทัพบกเยอรมัน เพื่อให้ ไปศึกษาวิชาช่าง แห่ง ใน ประเทศ เคนมาร์ก คือ ไปเมื่อได้ ลาออกตามคำสั่งนั้นแล้ว ท่านได้ ไป เรียน ภาษา เคนมาร์กที่ เบอริติชส์เกล ในกรุงเบอร์ลิน เพราะเวลานั้น เป็นเวลาว่างจากกิจการใดๆ เรียนอยู่ประมาณ ๑ ปี จึงไปประเทศเคนมาร์ก ไปอาศัยอยู่ที่บ้านนายร้อยเอก แฮร์เคิล ซึ่ง เป็นบ้าน อยู่ในโรงเรียน เฟรตริคส์แบร์กส์สเตรต ในกรุงโคเปนเฮเกน แล้วท่านถึง มอศึกษาศึกษา ขึ้นชั้น เพื่อเตรียมเข้าศึกษา ในโรงเรียน เทนนิคส์สูง ครั้น สอน วิชาต่างๆ ให้แก่ท่านนั้น มีรายนาม ดังนี้คือ

- ๑ นายพันโท คิวร์ พอร์สค่อนเด็น
- ๒ นายร้อยเอก เทอร์สเลฟ
- ๓ นายร้อยโท บาส์เลฟ
- ๔ นายร้อยโท แฮร์ฮอฟ

ณ วาระหนึ่ง นายร้อยโท แฮร์ฮอฟ ครุวิชาคำนวณ จัดให้ มีงานรับเรียงที่ บ้านของเขา ได้ เชื้อเชิญบรรดา มิตรสหาย ของเขาและนักเรียนไทยไป

ในงาน นั้นด้วย มี หม่อมเจ้าศิริทิเพศพงศ์เทวกุล กับ พระยาพหลฯ (ซึ่งเวลานั้น เป็น นายร้อยตรี พจน์) หลังจากการเลี้ยง อาหารกันเสร็จแล้ว ได้มีการ ดนุกต่างๆ แสดง กัน ขึ้นในหมู่แขกที่ไปนั้น ครั้น แฮร์ฮอฟ มีลักษณะรูปร่างสูงใหญ่ ทุ้มทึบเม่ง ใต้ ลำ แดง การยก น้ำหนัก ตก มั่นแข็งแรง กลมโตประมาณ เทาผลส้มโอ ขนาดใหญ่ ด้วยหมอกบย ครุ แฮร์ฮอฟ สามารถ ขยับน้อยๆ อันแบบลูกปืนขนาด ใหญ่ นั้น ขึ้น ไปเหนือ คีระระ ได้อย่างสบาย ๆ แล้วขอโทษขึ้น ๆ ซึ่งเป็นฝรั่งด้วยกัน ตลอดลำแดง เขาอย่างคืบข้าง คดตอ จนคนไทยผู้ ที่ รับเชิญ ก็กล่าวขอร้องให้ลด ลำแดง เช่นเคยกัน แต่ก็ไม่ยอม ได้ สามารถยกขึ้นได้ อย่างครุ แฮร์ฮอฟ จึงหันไปถาม พระยาพหลฯ ว่า จะหาญยก อย่าง เขาได้ไหม พระยาพหลฯ ตอบว่า ได้ แล้วท่านก็กระชกด้วย นกขยับน้อยๆ ของ ท่าน อย่างครุ แฮร์ฮอฟ ท่านพยายามสู้สู้สามารถที่จะยกให้ ขึ้น ด้วยความมานะบากบั่น โดยใครจะเอาชนะครุคืบข้าง ก็ยกขึ้นไปลอยอยู่ ได้ เช่นเคยกัน บรรดา มือ ทุกมือ ของแขก ทุกคนก็ตบประดานขึ้น พร้อมกัน ดังนั้นด้วย ความ พอลอกพอใจยิ่ง ส่วน ครุ แฮร์ฮอฟ ได้ ตรงเข้าไป ตบ หลัง พระยา พหลฯ ๒-๓ เปาะ พร้อมกับกล่าวด้วยความปลื้มปิติเป็นใจความว่า “ความจริง กำลังของเรอไม่ ถึงขั้น หักอก แต่เรอคงใจยก

ด้วยความมานะบากบั่น จะเอา ชนะได้” แล้วก็กล่าวแก่บรรดาแขกทั่วๆ ไปว่า ตกศิษย์คน นี้ มีเอเนอร์ยี มากแท้ๆ ความจริง การที่ ครุ แฮร์ฮอฟ กล่าว ว่า พระยาพหลฯ กำลังน้อยแค่เอาชนะนั้น ถูกแล้ว เพราะ ปรากฏว่า เข้าวินวังขึ้น นกขยับของพระยาพหลฯ ที่ใช้ยกตบนั้น นกขยับมดเดียว

พระยา พหลฯ ได้ ศึกษาอยู่ ที่นั่น นกขยับประมาณ ๑ ปี ซึ่งเป็นเวลา จะสอบได้ เพื่อเข้า โรงเรียน เทนนิคส์สูงอยู่แล้ว ก็บังเอิญ หลุดกระหม่อม จักรพงศ์ (เวลานั้น ทรงเป็น เสนาธิการ ทหารบก) ได้ มี คำสั่งเรียก ให้ท่านกลับ เข้ามากรุง สยาม เหตุที่ท่านคง ถูกเรียก กลับก็ต่างคน เช่นนั้น ก็เนื่องด้วยเมื่อท่านอยู่ ประเทศ เยอรมัน ท่านได้รับ เงินจากรัฐบาล สยาม พอใช้พอจ่าย ครั้นไปอยู่ ประเทศ เคนมาร์ก ก็ถูกตัดตงไปมาก กว่าครั้ง จำนวนที่ ได้รับ อยู่ ใน เยอรมัน นั้น ท่านจึงจำเป็นต้อง ทำหนังสือ ขอเงิน เพิ่มเข้ามาทาง กระทรวงกลาโหมของเรา แล้วจึงในกรม หลวงนครชัยศรี เสนาบดีกระทรวงกลาโหม ก็ทรงเห็นพ้องด้วยทุกประการ และตั้ง พระทัยว่า จะเพิ่ม ให้ตามคำขอ แต่พรเอิญ พระองค์เสด็จขึ้นพระชนม์เสียก่อน ฝ่ายพระยาพหลฯ กับเพื่อนนักเรียนจึงพร้อมใจกันทำหนังสือร้องทุกข์ เคื่อนเข้าเข้ามาอีก ก็กลับทำให้ทุกกระทรวงหม่อมจรัลพงศ์ทรงกริ้ว ถึงกับทรง (มีต่อ หน้า ๔)

คดีที่ ๓๖/๒๔๗๕

ประกาศศาลจังหวัดพังงา เรื่องกำหนดวันให้จำเลยแก้ฟ้อง

ด้วย รุน พลพิทักษ์ เจ้าของยี่ห้อยี่เจียง บ้านตลาดใหญ่ ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอท้ายช้าง จังหวัดพังงา ได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายฉิมโกย หรือ ชื่อ โยกยี่๑ นางคำที่๒ เจ้าของยี่ห้อยี่เจียง อยู่บ้านกระโหลก ตำบลกระโหลก อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดพังงา โดยกล่าวหา กระทำผิดสัญญาซื้อขาย ขอให้ศาลบังคับจำเลย ให้เงินค่าซื้อ ของชื่อ ๔๒๒ บาท ๑๗ สตางค์ โจทก์ได้นำเจ้าพนักงานศาลส่งหมายและดำเนินฟ้องให้จำเลย ขณะนั้นนายฉิมโกย หรือชื่อ โยกยี่๑ อยู่ต่างประเทศยังไม่ได้รับแจ้ง โดยจำเลยได้ส่งหนังสือตอบโต้ ไม่ทราบจำไปดำเนินอยู่แห่งใด ครั้นจะมอบโฉนด บัตร หมาย ให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใดก็ไม่มีความคิดที่จะมอบ จะรับแทน

เพราะฉะนั้น จึงประกาศให้นายฉิมโกย หรือชื่อ โยกยี่๑ โดยทราบบนหนังสือพิมพ์ ฉบับนี้แทน การส่งหมายว่า ศาลได้นัดพิจารณา คดีเรื่องนี้วันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ เวลา ๑๑ นาฬิกา ถ้านายฉิมโกย หรือชื่อ โยกยี่๑ มีความประสงค์ จะแก้ฟ้องของโจทก์ประการใด ให้ทำคำให้การยื่นต่อศาลก่อนวันนัดไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน ถ้าไม่ฟ้องของโจทก์รับได้ทั้งคดี

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕
อำมาตย์ตรี พระจำนงค์เนติภูมิ
ผู้พิพากษา

๓๕.๕.๗๕ ค.ค.

แรกเกิด "CHUB" ซึ่งได้ขาดคราวไป บคนได้กลับมาถึงแล้วบรรดาท่านที่ซื้อแรกเกิด อย่าลืมจะรมแรกเกิด "CHUB" ก่อน

ตลาดน้อยสรรพกิจ

โทรศัพท์ ๒๕๐

อักษรนิเทศ ๗๕

ท่านทราบแล้วหรือว่า
ทำการค้าอะไร อยู่ที่ไหน
เหตุไร ท่านควรติดต่อกับ

อักษรนิเทศ ๗๕

รับสอน

การสนทนา โต้ตอบ และจดหมาย
ภาษาอังกฤษ โดยอาจารย์ผู้ชำนาญ
ในทางภาษา คำสอน ๒๒ บท
ส่งค่าตัวชั่วโมง ถ้ามาพร้อมกัน
หลาย คิดลดให้เป็นพิเศษ โปรด
ติดต่อกับนางสาวกุเปเปอร์ ณยูโรบ
ไฮเตล

๓๕.๕.๗๕ ค.ค.

**ทำหนังสือ
ทดลอง**
แล้วหรือ?

ใช้หมึกสีชมพู
ก่อนลงสี
แผ่นกระดาษที่สีจาก
อุทกสี และใช้สีที่สด

มีจำหน่ายตามห้างขายเครื่องสำอาง
ทั่วไปและที่
สุวิมลพาณิชย์ บางลำพู

โรงเรียนพิทยศึกษา

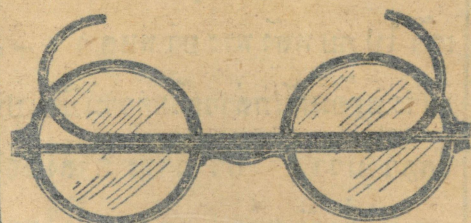
สอนภาษา ไทยชายหญิง

จะเปิดสอน ตั้งวันที่ ๒ มิถุนายน
พ.ศ. ๒๔๗๕ ถ้าท่านผู้ใดจะ
บุตรหลานมาสมัครเข้า เป็นนักเรียน
โปรดมาลงชื่อได้ที่ สังกศวิทยา
ถนนเจริญกรุง ซ้ำข้าง ฮิตาโลซาร์
ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๕
เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๗ นาฬิกา เป็น
ต้นไป

รับรอง ครอบครอง และ ประกอบงาน

ให้เหมาะ ความประสงค์ของท่าน ใน
เรื่อง ไม่นับการ ปิดคดีระยะ และ
เวียน คงให้ถูก กับสายคารองท่าน
ทีเดียว ราคาถูกกว่าที่อื่น ที่ห้าง
ราชยา อังกฤษ คราว

ไม่ต้องอยู่ไฟ

ท่านหญิง คลอดบุตร! รับประทาน

ยาตราณ กยง

ชุดเดียวให้ความสดชื่นและ ปอดอกเป็นที่ยังใจได้ มีชาดำหุ้ม
มารดา และเด็ก พร้อมบริบูรณ์ คัดกรอง ไม่ต้องของ ดุรา หรือหา
น้ำกระสาย ไม่ต้องอยู่ไฟชุดหรือกอด กระเป๋าน้ำร้อน ดัชนีนิยมใช้
แพร่หลายด้วยเนื้อ ก้นมาช้านาน ชุดของ อย่างไร มีแพทย์ทำการ ชวย
เหลือโดยตลอด ท่านต้องการทราบ โดยละเอียดเชิญไปรับชม
แนะนำวิธีใช้ยาที่
ร้าน แม่เดือน เจริญพานเจริญวิทย์ ปากคลองตลาด พระนคร

โทรศัพท์ น้ำดุสิต ๒๐๕๔

น้ำหวาน และ โซดาดี จะทำความพอใจแก่ผู้ที่ ได้ดื่ม เป็น อย่าง
ดีถึง ราคาไม่แพง ดังทางจดหมายหรือทาง โทรศัพท์เร็ว
ทันใจ เหมาะ ได้ ใช้ประจำบ้านเพื่อรับแขกและ เติง พระราดา

น้ำผลไม้ดื่ม มีรสหอมหวาน ร้อนดื่ม อร่อยเย็นชื่นคลายร้อน
ผล อันจันทน์เขาแก่น้ำ เชิญทดลอง เพียงหลอดเดียวก็จันทน์
ดัง ให้ถึงที่คำสั่ง ไม่คิด

ดื่มช มคอ

เบียร์

ตราคุณภาพ

ซึ่งมี คว อย่างนี้ ทั้งมี
ชื่อเต็ม นานาเรตอ คำทำนาย
ดังที่

ห้าง อ. เขียวเกนส์

และจำหน่ายทั่วไปใน พระนคร

ยาขับ ฤดู

ยาขับ ฤดู ซึ่งเป็นยาขับถ่าย
เวลาถึงเดือน โลหิตมา ไม่ปกติ ไม่
บริบูรณ์ โลหิตแห้งกรังคิดสันหลัง
หรือปล้ำกระดูก เมื่อเวลาจะมา
ทำให้ มีอวดบั้นเวดเจ็บด้านหลังและ
มดลูก ทำให้เป็นไข้ คัดร้อนหรือ
โลหิตเดิน ไม่สะดวก กระบี่กระ

ปรอย เมื่อรับประทานยาขับ ฤดู
ที่กล่าวถึงจะไม่เกิดขึ้นและ โลหิตก็
จะเดินสะดวก ราคาชุดละ ๑๒๐
ที่จำหน่ายเหนือที่ท่า รไปรษณีย์
กลางบางรัก จังหวัดพระนคร

เรื่อง เกียว แก่ ท่าน วรณฯ

โดย ภูหยาบ สาขประดิษฐ์

ท่านผู้อ่านคงยังไม่ตายความ
คิดใจในปฐกถาเรื่องรัฐธรรมนูญ
ของหม่อมเจ้าวรรณโทยากร ที่ได้
ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ไทยใหม่ ได้
ให้ความรู้และความสว่างใจมากขึ้น
เพียงใด ย่อมประจักษ์แก่ใจของ
ท่านทุกคนแล้ว เมื่อสองสามวัน
ก่อน หนังสือพิมพ์ไทยใหม่ ได้
วิจารณ์ ปฐกถาเรื่อง รัฐธรรมนูญ
ได้ทักว่าองค์ปาฐก ทรงกล่าว ความ
บางตอนผิดพลาด

หม่อมเจ้าวรรณโทยากร เป็นนัก
เขียนที่ ทรงเลือกเพี้ยนถ้อยคำ และ
ถ้อยคำของพระองค์มีหลักฐาน ทั้ง
นี้ปรากฏอยู่ในหลายพระหัตถ์ ซึ่งทรง
ประทานมาลงพิมพ์ในไทยใหม่ เพื่อ
แก้ข้อบกพร่องของไทยใหม่ในวันแรก. ข้าพ
เจ้าทราบมานานแล้วว่า หม่อมเจ้า
วรรณโทยากรนั้น นอกจากจะเป็น
ผู้ทรงภูมิรู้กว้างขวาง ในทางรัฐ
ประศาสตร์, ประวัติศาสตร์ และอักษร
ศาสตร์แล้ว วิชาศัพท์ในหน้าที่กุด
ยังบังคับพระองค์ท่าน ให้เป็นผู้
มีความละเอียดถี่ถ้วน ในเชิงถ้อย
ถ้อยคำอีกด้วย ดังนั้น เมื่ออ่านพระ
นิพนธ์ของพระองค์ท่านคราวใด ข้าพ
เจ้าจึงต้อง อ่าน ด้วยความพิถีพิ
เคราะห์ เพื่อให้เข้าใจความหมาย
อันถูกต้องถ่องแท้ และด้วยความเพ่ง
เล็งอันนี้ ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึก ว่า
ไทยใหม่ได้ ความหมาย ในเรื่องรัฐ
ธรรมนูญไปคนละทางกับข้าพเจ้า

หนังสือไทยใหม่ประจำวันที่ ๒๑-
๒๒ เดือนนี้ ทักตอน 'เกนโร' ของ
ญี่ปุ่น และเห็นว่า พระเจ้าแผ่นดิน
ของสยาม ไม่ได้ทรงเสวยราชสมบัติ
โดยประชาชนออกเสียงเลือกตั้ง
ในที่นี้ ข้าพเจ้าไม่ได้ หมายความว่า
คำทักของไทยใหม่ไม่มีหลักฐาน ข้า
พเจ้าเป็นแค่จะแสดงว่า การแสดงความ
หมาย ใน ปฐกถา เรื่อง รัฐธรรมนูญ

ของไทยใหม่ กับของ ข้าพเจ้าในทาง
นี้. ถ้าบังเอิญไทยใหม่ได้ผิด
ด้านอาชว และ ปฐกถาอันนี้ ก็
หย่อนความวิพากษ์ ดังนั้น ข้าพเจ้าจึง
ได้แสดงความเข้าใจของ ข้าพเจ้าได้
ในที่นี้ เพื่อรับความพิจารณาจากองค์
ปาฐกและจากท่านผู้อ่าน.

ในปฐกถา หม่อมเจ้าวรรณโ
ทยากร ทรงกล่าวว่า "ได้ทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งอภิรัฐมนตรี
ขึ้น นับว่าถ้อยแบบมาจากเกนโร
ของญี่ปุ่น แต่ที่จริงหาเป็นเช่นนั้นไม่
เกนโรมิได้เป็น สภา และมีได้มีคำ
แห่งในรัฐธรรมนูญ แต่หากแต่ละคน
เป็นที่ปรึกษาต่อพระองค์ของสมเด็จพระ
ราชาธิราชเท่านั้นเอง"

เมื่อคำนึงถึงว่า อภิรัฐมนตรี ของ
เรา พระเจ้าอยู่หัวได้ทรง มีพระราช
ดำริตั้ง เป็นทางราชการ และกินเงิน
เดือนของรัฐบาลในงบประมาณพิเศษ
องค์ละ อย่างต่ำถึง ๓๐๐๐ บาท ดังนั้น
การที่ หม่อมเจ้าวรรณโทยากร ทรง
กล่าวว่า "เกนโรมิได้เป็นสภา" จึง
น่าจะหมายความว่า "เกนโรมิได้เป็น
สภาที่ประกาศ เป็นทางราชการ"

เพราะ ตามหลักภาษา เมื่อจะกล่าว
ว่าสิ่งหนึ่ง เป็น อีกสิ่งหนึ่งหรือไม่ตรง กับอีก
สิ่งหนึ่ง ความหมายในถ้อยคำที่น่าจะ
เป็นไปตาม รูปน.

ถ้า ข้าพเจ้าได้ ความหมาย ของ
ท่าน วรณฯ ถูกต้อง ความหมายของ
พระอ. กัณฑ์ว่า "เกนโรมิได้เป็น
สภาที่ประกาศ เป็นทางราชการ"
จึง เป็นอันถูกต้องกับความเป็นจริง.
ข้าพเจ้ายืนยันว่าถูกต้อง เพราะ
ว่าข้าพเจ้ามี หนังสือ เรื่อง การเมือง
ของญี่ปุ่น อยู่ในมือ สอง สาม เล่ม
ซึ่งจะ อาจเป็นหลักฐานได้. ใน
หนังสือของ ค็อกเตอร์ บราวน์

เขียนจาก การเมือง ของประเทศทาง
แถบตะวันออกไกล ได้กล่าวถึง
'เกนโร' หลายหน้ากระดาษ และ
ทำให้ข้าพเจ้ารู้จัก "เกนโร" ใน
ลักษณะดังต่อไปนี้

รัฐธรรมนูญ และ วิชา ของญี่ปุ่น
นั้น ได้มีกำเนิดเมื่อ ประมาณ ๔๐
ปีมาแล้ว แต่ถึงกระนั้นค็อก
เตอร์ บราวน์ ก็ยังกล่าวไว้ว่า เรา
จะเรียกญี่ปุ่นในโฉมหน้าใหม่ ว่า
เป็น ประชาธิปไตย ได้ ไม่เต็มปาก
เพราะญี่ปุ่นยังคงถือว่ากษัตริย์ แห่ง
ภาคมาจากพระเจ้า และเป็นผู้ ทรง
ไว้ซึ่งเทวสิทธิ์ ยิ่งกว่านี้ การ
ดำเนินรัฐประศาสตร์ในภายหน้าอันแท้จริง
ก็มี ใญ่อยู่ในความบัญชาการของรัฐ

ธรรมนูญ แต่อยู่ในความบัญชา การ
ของหม่อมคณะผู้เพียง ๔-๕ คน ซึ่ง
เรียกว่า "Elder Statesmen"

"นักวิบุณย์ แก่อาณัติ" นี้
แหละที่เรียก กัน อีก อย่าง หนึ่ง ว่า
"เกนโร" (Genro) บุคคลใน
ชุดเกนโร เลือกล้วนคนแก่ที่คว่ำ
หวอดในงานการ และมีศักดิ์สูง โดย
มากเป็น พระราชวงศ์ ของ พระราช
ราช. เกนโรมีตำแหน่งเป็น ที่ปรึกษา

ชาวพระราชราชธิราช แต่อำนาจ
ราชศักดิ์ของเกนโรมันอยู่ข้างจะเหลือ
ประมาณ หนังสือพิมพ์โตเกียวอา
ซายี พูดถึงเกนโรว่า "พวก
นี้ไม่มีตำแหน่งหน้าที่ ในรัฐธรรมนูญ
ของญี่ปุ่น และ ไม่ได้รับการแต่งตั้ง
ใดๆ ภายใต้อำนาจกฎหมายของ
ญี่ปุ่นด้วย" เรื่องของ โตเกียวอาซายี
อีกตอน พูดอย่างไม่ชอบใจเกนโร.
ค็อกเตอร์ บราวน์ กล่าวไว้ว่า ถ้าผู้ใด
ต้องการ จะทำความเข้าใจ ในเรื่อง
การเมืองของ ญี่ปุ่นแล้ว ขอเชิญ
ให้มองข้าม เกนโรไปเสีย ค็อกเตอร์
บราวน์คง หมายความว่า ถ้าใคร

สนใจเข้าใจกับเกนโร น่าที่จะไม่
เข้าใจในเรื่องรัฐประศาสตร์ของญี่ปุ่น
เพราะอำนาจของ เกนโร ออกจะ ย่อม
ย่อมเหลือประมาณอยู่.

ลักษณะ โดยละเอียดของ เกนโร
ไม่ใช่ประเด็นสำคัญ ดังนั้นข้าพเจ้า
จะพูด ถึง เกนโรเพียงเท่าที่ได้พูดแล้ว.
ในหนังสือเล่มนี้ ค็อกเตอร์ บราวน์
เรียกเกนโรว่า 'Elder statesmen'
แทบทุกแห่ง และ ถ้า ไม่เรียก ว่า
"Elder statesmen" ก็เรียกว่า
"เกนโร" ค็อกเตอร์ บราวน์ไม่ได้
กล่าวถ้อยคำ หรือ ข้อความ อันใด
ที่จะพึง แสดงว่า เกนโรเป็น "สภา"
สักแห่งเดียว. ตอนที่ท่าน วรณฯ
ทรงกล่าวว่า "เกนโรมิได้เป็นสภา"
ไทยใหม่ ทั้ง ว่า พระองค์ กล่าวผิด
โดยอ้างว่า ศาสตร์จารย์ แห่งมหาวิทยาลัย
ในประเทศญี่ปุ่นคนหนึ่งเรียก
เกนโรว่า Body บาง Council บาง.
ถ้า เกนโรมิได้เป็นสภาตามที่ข้าพเจ้า
เข้าใจความหมายใน ถ้อยคำของท่าน
วรณฯ และเกนโรมิได้เป็นสภา
ตามที่ค็อกเตอร์ บราวน์ ได้เขียนไว้
ในหนังสือของเขาแล้ว ข้าพเจ้า
เชื่อ ว่า แม้ ท่าน ศาสตร์จารย์ ญี่ปุ่น
คนนั้นจะเรียกเกนโรว่า Body หรือ
Council ก็น่าที่จะเห็น พ้องด้วยค็อก
เตอร์ บราวน์ และท่าน วรณฯ ว่าเกน
โรมิได้เป็น "สภา" หรือ เป็น อย่าง
อื่น นอกจากที่ได้เป็น อยู่ แล้วตาม
ความเป็นจริง แห่งฐานะของ เกนโร
นั้นเลย

ท่าน วรณฯ ทรงกล่าวไว้ ในตอน
หนึ่งแห่งปฐกถาว่า "ตาม มตินี้ไม่
ของไทยนี้ พระเจ้าแผ่นดิน ทรงเสวย
ราชสมบัติโดยประชาชนเลือกตั้ง ได้
ทรงอ้าง ข้อความ บางตอน ที่ปรากฏใน
พระบรมนามาภิไธย และการกระทำพิ
ธีบรมราชาภิเษก ประกอบพระ วาจา
(มีต่อหน้า ๕)

หนังสือราชการกระทรวง-วัฒนธรรมนครหลวง กรุงเทพมหานคร
ศาสตราจารย์ วสุวัต เต้าฮอง แห่ง ศูนย์การ มหามหาวิทยาลัย วัดมัญญีศรี บรรณธิการ
สำนักการงานข้าราชการของ จังหวัดนครหลวง

๒๕๕๕

เรื่อง ประถม การ แต่ง บ้าน

มณฑลพิษณุโลก

๒๕๓๕ ๒๕๓๖ ๒๕๓๗

นชายทกขนคค

ทาง วิม ชนร แอมค โก

กรมการทหารบก

ของถวายเป็นให้เกิดบุญ

๒๕๕๕ ๒๕๕๕ เรียบ ท่านเลอ กะ เจ้า ยาศร กิตติ เสนอ ของ ภาย
เพราะ พระสงฆ์ นิยม ใช้ ยาศร กิตติ เสนอ มาก ทั้ง ได้ พยายาม
ค้น เค้น โดย ปรากฏ ถึง งาน ทั้ง ๓ ฉบับ และได้ คิด ราคาคู
กว่า ที่ ขอบ ปลัก คง เท่า ตัว พร้อม ทั้ง ยัง มี หีบ กระดาษ บรรจุ ให้
เสร็จ ด้วย

ราคา กระเช้า ตะ

๑บาท ๑.๕๐บาท ๒บาท ๓บาท

นัก คมเบयर เมอ กอน คม

ควรทราบไว้ด้วยว่า

นาย อดิ ตราภัก อันทวย

Schutzmarke.

แผนเบบรท ม คณ จ เศษ ใน คว   ดวย ประ การ ทง ปวง

มี จั่วหน้า ย ทอไป เต ทาง นายเล็ก

หลักกาใจ

เป็นสถานที่จำหน่ายยา อดฉน
ทั้ง แผ่น และผง โดยราคา ย่อมเยาว์
ได้ผลดี กัดสัตว์เป็นท นยมของ มหา
ชนมานานแล้ว โปรดจำตราอันประ
ณีไว้เป็นสำคัญ

ไปตระดังยาปตม
หฺลือกาไ้ ครอบกิมอวงเตง
คำบดตำเพ็ง เล็บที่๕๐๗ก.

১০ ৬ ১৫ ৮ ৭।

นายร้อยโทธำมรงค์ วัฒนาค เนติบัณฑิต

นายเรือง วชรพงศ์ เนติบัณฑิต

ประจำสำนักงาน ทนายความ

ฉบับไพศาลย

เรื่อง อรรถาธิบาย พระพุทธชยันตี พระนคร

ຍຊມຝມ

๕๕ ๕๕๕๕๕ ๕๕
ศรีศรี ถนน บ้านทะนาว

นาง เสด็จ เสด็จ ท. ยอน พม หงอก เต:

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าชายวชิรวงศ์

เป็นช่างแกะสลักทำนเคย

๗๓๑

จำหน่ายมา "หน้า"

ปากกาหมึกซึม

แผนกราฟ

พระนาค

รับประกันตลอดชีวิต

นักกีฬา มาใหม่ ตักรรณด้วย รูปเหมาะ กระดาษดัด
งาม สะอาด น่าใช้ ปากกาเป็นครึ่งฟุตก้าม มีใบ
รับประคองคอด้วย คือ ถัดลงหนึ่ง ส่วนใด ของปาก
กา ข้างใด หรือแตกหักไปเมื่อเขียนก็ดัด ห้างรับซ่อมแซม
เปลี่ยนแปลงด้วยนักกีฬาให้ใหม่ เหมือนอย่างเก่าโดย
ไม่คิดค่าซ่อมแซม เป็นพิเศษอีกเลย ดังข้อได้ ทะ—

พาหุรัตนตะไตร์   ถนมหาพาหุรัตน

กรุงเทพมหานคร สังกศกษะยาคร

ประวัติพระยาพหล

(ต่อจากหน้า ๖)
ออกคำสั่งเรียกนักเรียนไทยในเทศ-
นาวิกวิทยาลัยหมด แล้วทรงตั้งนัก
เรียนชุดใหม่ออกไปเรียนแทน ยิ่ง
กว่านั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ทรงรับสั่งว่า นักเรียนพวกเก่า
ก็ถือว่าเป็นนายทหารเยอรมันมาแล้ว
จึงทำทัณฑ์บนขึ้น

รับราชการในสยาม

เมื่อพระยาพหลฯ กลับเข้ามาถึง
ประเทศสยามแล้ว ก็ถูกส่งออกไป
ประจำกรมทหารปืนใหญ่ที่ ๔ จังหวัด
ราชบุรี ทรงเห็นว่า จะกล่าวได้ว่า
ให้เข้าใจกันเล็กน้อยว่า พระยา
พหลฯ เป็นนักเรียนที่รัฐบาลอุดหนุน
ตั้งเข้ามาใหม่ ออกไปศึกษาวิชา
ทหาร ณ ต่างประเทศ ครั้นเมื่อกลับ
เข้ามาถึงประเทศแล้ว ก็ต้องถูกส่ง
ออกไปประจำการทางต่างจังหวัด
เป็นคนแรก ผิดกับคนอื่น ๆ ซึ่งเมื่อ
เรียนจบจากต่างประเทศแล้ว พอ
เข้ามาถึงกรุงเทพฯ ก็ได้รับประจำ
การในกรมเสนาธิการทหารบกบ้าง
ประจำกรมเจ้ากรมต่าง ๆ บ้าง และบ้าง
ก็ประจำกรมทหารซึ่งตั้งอยู่ในกรุง-
เทพฯ ทั้งนี้ มีผู้เชื่อว่าพระยาพหลฯ
คงเป็นนักกีฬา พอที่จะคิดเห็นเป็น
อย่างอื่น แต่การที่ออกไปอยู่ต่าง
จังหวัดเช่นนั้น อาจจะเป็น
ประโยชน์แก่ทางงานของท่านบ้าง
ก็ได้ ในทางผูกพัน สัมพันธกรรม
กับชาวจังหวัดนั้นด้วย

ท่านได้เข้ารับราชการประจำกรม
ทหารปืนใหญ่ที่ ๔ เมื่อเดือนสิงหาคม
พ.ศ. ๒๔๕๗ ได้รับยศเป็นนายร้อยโท
รับเงินเดือน ๑๐๐ บาท นายร้อยโท
กับเงินเพิ่มพิเศษ (ค่าวิชาที่ศึกษา
จากต่างประเทศ) อีก ๑๐๐ บาท รวม
เป็นเงินเดือน ๆ ละ ๒๐๐ บาท

ระหว่างเวลาที่ท่านอยู่ในประ-
เทศเยอรมนี ท่านออกดำกระหมัด
กระหมัดเก็บเงินเดือนของท่านไว้ที่
ตะลัดเจนีบ แล้วก็นำไปเพื่อน
ฝรั่งคนหนึ่ง ทำงานอยู่ในธนาคาร
มักเกบอร์ค เป็นผู้จัดการฝาก

ธนาคารไว้ให้ ในนามของท่าน ครั้น
เมื่อท่านกลับ ก็ได้ถอนมาด้วย
นำมาแลกเงินในเมืองไทยได้ประ-
มาณ ๗๐๐ บาท เงินจำนวนนี้แหละ
ที่ได้เป็นต้นทุนสำหรับท่าน ตั้งเมื่อ
ครั้งนั้น ในคราวออกไปรับราชการที่
ราชบุรี คือท่านได้จัดซื้อเครื่องแบบ
และเครื่องประดับประจำบ้านพักใน
กองทหาร ซึ่งมีเหลืออยู่บ้างเล็กน้อย
ท่านก็ได้นำฝากตั้งออมสินที่
จังหวัดราชบุรี สัปดาห์หนึ่งเมื่อท่านกลับ
จากต่างประเทศมาลงกรุงเทพฯ แล้ว
ปรากฏว่า ท่านมิได้รับเงินช่วย
เหลือจากผู้อื่นเลย นอกจาก
จำนวนเงินอันเกิดจากฝากประจำ
ของตนเองเท่านั้นเท่านี้

ในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๕๘ ท่าน
ได้เลื่อนขึ้นเงินเดือนขึ้นรับในอัตรา
นายร้อยโทชั้น ๒ กับเงินเพิ่มพิเศษอีก
๑๐๐ บาท รวมเป็นเงินเดือน ๆ ละ ๒๐๐ บาท
ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๕๘ ได้รับ
คำสั่งให้ย้ายไปรับราชการในตำแหน่ง
ผู้บังคับกองร้อยที่ ๒ ในกรม
ทหารปืนใหญ่ที่ ๒ ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบล
บางซื่อในกรุงเทพฯ (เวลานี้เป็นกอง
พันทหารปืนใหญ่ที่ ๒) ณ เวลานั้น
กรมนี้เป็นกรมทหารปืนใหญ่ที่เข้ม
แน่นด้วยม้าและพาหนะเทียมเกวียน
(จึงได้รับฉายาว่ากรมครุ) และใน
ขณะนั้นเอง ทหารปืนใหญ่กรมนี้ ยังพบ
เด็กเข่งขันได้รบไล่ที่หลวง พระยา
พหลฯ จึงนำกองร้อยปืนใหญ่ เข้ม
แน่นเข้าไปในพระราชวังดุสิต ณ หน้า
พระที่นั่งอภิเศกดุสิต แล้วเชิญไล่ที่
หลวงชนบทมาลงปืนใหญ่ กระทำ
การเคียดแค้นผ่านหน้าพระที่นั่ง
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้า
อยู่หัว

(พระยาพหลฯ ประสพนิมิต)
ประหลาด เป็นดาวประจำชีพ
ท่านองวรบุรุษหรือมหาบุรุษของ
โลกที่ใดอย่างไร คอยฟัง
ฟังนี้ ท่านจะเห็นว่า คน
สำคัญย่อมมีนิมิตพิศเพี้ยนกัน
สถานใดบ้าง (บ.ศ.)

ที่ ๘๕๔/๒๔๗๕

ประกาศกรมรักษาทรัพย์

เรื่อง นายเอ. อี. เดล บังคับ
อภัย ผู้ล้มละลาย

ขอแจ้งความให้ทราบทั่ว เมื่อ
วันที่ ๒๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕
ศาลคดีต่างประเทศ ได้มีคำสั่งใน
คดีที่ ๒/๒๔๗๕ ระบุว่า กรมพระคลัง
ข้างที่ โจทก์ นายเอ. อี. เดล บังคับ
อภัยจำเลย ให้จำเลยเป็นคนล้ม
ละลาย และตั้งให้กรมรักษาทรัพย์
เป็นเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ของผู้
ล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย
พ.ศ. ๒๔๗๕

เพราะฉะนั้น ตั้งแต่วันที่ศาลได้มี
คำสั่งให้ล้มละลาย ผู้ล้มละลายและ
ทรัพย์ของผู้ล้มละลายตกอยู่ในความ
บังคับของเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์
จึงมีคำสั่งต่อไปนี้ คือ

(๑) ทรัพย์ของผู้ล้มละลายที่มี
อยู่แต่อดีต หรือซึ่งจะตกเป็นของ
ผู้ล้มละลายในภายหน้าโดยทาง
มรดก ทางยกให้ หรือด้วยเหตุประ
การอื่น ๆ ก็ดี อยู่ในความปกครอง
ของเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ทั้งสิ้น

(๒) เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ผู้
เดียวมีสิทธิที่จะทำการเกี่ยวข้องกับ
ทรัพย์ของผู้ล้มละลาย และมี
สิทธิที่จะรับและเก็บเงิน หรือ ทรัพย์
อื่น ซึ่งบุคคลค้างชำระแก่ผู้ล้ม
ละลาย หรือผู้ล้มละลายเป็นเจ้าของ
อยู่แก่ธนาคาร หรือแก่บุคคลใด ๆ

(๓) เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์เป็น
ผู้แทนผู้ล้มละลาย ในคดีแพ่ง ทั้งปวง
ที่เกี่ยวกับทรัพย์

(๔) ผู้ใดอ้างตนเป็นเจ้าของ
ผู้ล้มละลาย ให้ยื่นข้อพิพาทนั้นต่อ
เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ภายในกำหนด
๒ เดือน นับแต่วันออกประกาศนี้ เป็น
ต้นไป เมื่อพ้นกำหนดแล้วจะขอพิพาท
นั้นไม่ได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม
พุทธศักราช ๒๔๗๕

กรมรักษาทรัพย์ กระทรวงยุติธรรม
(ลงนาม) อำมาตย์ตรี
หลวงสารนิยประศาสน์
เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์

๒๗/๘/๗๕ ค.ว.

แจ้งความ

การ จำ ประมุขเจ้าศึก
คำบลริม ถนน ๒๒ กรกฎาคม ค.ว. ๒๔๗๕
ด้วย กรมพระคลังข้างที่ ได้กำหนด
การ จำ ประมุขเจ้าศึก คำบลริม
ถนน ๒๒ กรกฎาคม ค.ว. ๒๔๗๕
ตั้งแต่วันที่ ๒๔๗๕ เวลา ๑๔ นาฬิกา
(บ่าย ๒ โมง) ณ ที่กรมพระ
คลังข้างที่ จึงแจ้งความแก่ผู้ที่มี
ความประสงค์จะเข้าให้ทราบทั่วกัน
ต้อง การจะ ทราบข้อเท็จจริง ให้เข้าประ
การใด ให้ ไปถามเจ้าพนักงาน
ที่กรมพระคลังข้างที่ ก่อนวันจำ
การ ประมุขเจ้าศึก
วันที่ ๒๕ กรกฎาคม พุทธศักราช
๒๔๗๕

กรมพระคลังข้างที่

๒๗.๘.๗๕ ค.ว.

นมสดกลเลวตร

เป็นนมที่สะอาดบริสุทธิ์ ซึ่งได้
ส่งไปทดสอบโดยที่ห้องพระเครื่อง
ค้นทุกวัน และแพทย์ประกาศนิยมบริ
โภคอยู่เสมอ และนมสดกลเลวตร
ราคา ๒ บาท และนมสดกลเลวตร
ราคา ๗.๕๐ บาท ต่อเดือน ต้องการ
โปรดจดหมายไปยัง

นายสุวัจน์ ที่ทำการนมสด
กลเลวตรสวน ถนนคันนายบุรี
โทรศัพท์ ๑๖๓๗

กรมพระนครสวรรค์ ประทับ บัตตาเวีย

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พร้อมด้วย พระประยูรญาติ ได้เสด็จและประทับ อยู่ใน เมือง บัตตาเวีย ประเทศ ฮอลันดา ในเวลานี้

ในโอกาสนี้ พระองค์คงจะได้ ประทับอยู่ในเมืองนี้อีกนาน เพราะ อาการของเมืองนี้ ดูเหมือน จะถูกกับ พระองค์ และ พระประยูรญาติทุกพระองค์ ทั้ง องค์ยัง ทรงไม่พระทัย ไคร่ ทราบ ถึง การปกครองใน ประเทศสยาม และ พละเมือง จึง ทรง รับสั่ง ให้คนเรา (ศรีกรุง) จัดตั้ง หนังสือพิมพ์ ศรีกรุง และ สยาม ราชรัฐ ไปถวาย ดังแต่ ระเบียบประจำ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๕ คือ ไป ในโอกาสที่ยังประทับ อยู่ใน ค่าย ประเทศ

เพลิงผลาญมหา นาค แล้วเยยมบงกรกอก

เมื่อวันที่ ๒๕ เดือนนี้ เวลา ๒๓.๓๐ ได้เกิดเพลิงลุกไหม้ ขึ้นที่ บ้านนาย ชื่น คำบลตรอกบ้านนายเกษร หลังตลาด บางรัก พระนคร ขณะนี้ มี ราษฎร เติรทาง มอง เห็น แสงเพลิง ซึ่ง กำลัง ลุกไหม้อยู่ ณ โรงของเอะอะรณ นาย ชื่น เจ้าของบ้านศกใจคืน ลูก ชนช่วย กันทำการดับคั้นเพลิงไว้ได้ คงไหม้แค่ไม้กระดานพื้น และ ด้งของ ที่ เป็นเชื้อเพลิง ซึ่งวางอยู่ ใกล้ เคียง เล็กน้อย คิดค่าเสียหายราว ๒๐ บาทเศษ

พลตำรวจ อ. ยามรักษาที่กองนี้ ทราบเหตุจึงรีบควานขึ้นตั้งสถานี ตำรวจบ้านหลายได้ส่วน ได้ความ ว่าเพลิงลุกขึ้น เนื่องจาก เด็กหญิง วุ่นอายุ ๑๕ ปี บุตรของนาย ชื่น จุดไฟ แล้วทำให้ตกถูก ด้งของที่เป็นเชื้อเพลิง โดยความพลั้งเผลอเพลิงจึงไหม้ พื้นและเตรียมจะถูกลามไป ที่อื่นอีกต่อไป แต่มีผู้เห็นได้ทัน เจ้าหน้าที่จะได้นำเรื่องเสนอให้ดูโทษต่อไป

หนังสือพิมพ์อังกฤษอีกฉบับหนึ่ง ที่กล่าวถึงเรื่องสยามเปลี่ยนปกครอง

หลังจากเมื่อสยามเราได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นแบบใหม่แล้ว ราวหนึ่งสัปดาห์ ปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ "ทริบูน" อันเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง ซึ่งออกจำหน่ายอยู่ใน ประเทศอังกฤษ ได้ลงข่าว กล่าวถึง เรื่องเปลี่ยนการปกครองของเรานี้เช่นเดียวกับ หนังสือพิมพ์อื่นๆ ซึ่งได้ลงมาแล้ว แต่ข้อความที่ หนังสือพิมพ์ ฉบับนี้กล่าว มีแง่ ขำ บาง ตอน ปรากฏ อยู่ ด้วย ฉะนั้นเพื่อให้ ชาวเรา ได้มีโอกาสฟัง คำพูดของเขาคู่มือ เราจึงได้นำ คำแปลหนังสือฉบับนี้ มา ลง ใน หนังสือพิมพ์ของเรา ดังปรากฏ ตามความ ในข้อ ไปนี้.

หนังสือพิมพ์ "ทริบูน" ให้หัวเรื่อง ของเรื่องนี้ว่า "การเปลี่ยนแปลง การปกครอง โดยราชบัลลังก์สยาม"

และได้ หัว เรื่อง นี้ ลง ไป ก็ มี ข้อความว่า "ในขณะที่ ประเทศต่างๆ ในยุโรป กำลังพากันเปลี่ยนแปลงการปกครอง อย่าง น่าเบื่อ จากแบบรัฐบาลดีโมแครติก เป็นแบบดิกเตเตอร์ชิป และแบบปกครองโดยสภาดังไปตามๆ กัน นี้ ปรากฏว่าประเทศทางแถบตะวันออกก็ ได้มีการเปลี่ยนแปลง การปกครองกัน เหมือนกัน เมื่อสัปดาห์ที่แล้วมานี้ พระเจ้าแผ่นดินประเทศสยาม ซึ่งแต่เดิม ทรงมี พระราชอำนาจอยู่ เหนือกฎหมายนี้ ได้ทรงยินยอมรับ ปฏิบัติ ตาม ความต้องการ ของ คณะราษฎร "อย่างเต็มพระราชหฤทัย" ในข้อที่ ประสงค์จะให้ราษฎรชาวไทย ได้มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ ของตนด้วย การเปลี่ยนแปลง การปกครอง ของ สยาม ทรงขอให้เป็นที่ หวังกันไว้เถิดว่าชาวไทยทั้งหลาย จะ

นิสิต จฬาลงกรณ์ ให้ปลดผู้บัญชาการ

นอกจากครูและอาจารย์ตามโรงเรียนต่างๆ ของกระทรวง การศึกษา ได้ร้องขอต่อคณะ กรรมการราษฎรให้ พระยาอนุศาสน์ออกจากตำแหน่งวางโครงการการศึกษา จนในที่สุดพระยาอนุศาสน์ขอ เว้น คำนวณแห่งออกจาก ราชการ ตาม ข่าวก่อนหน้านี้ได้ลงไว้ในศรีกรุง ฉบับวานนี้แล้วนั้น บัดนี้ เราได้รับข่าวใหม่ในขรรมา อีกเรื่อง หนึ่งคือ นิสิต แห่งมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราว ๑๒๒ คน ได้ทำคำร้องยื่นต่อคณะกรรมการราษฎร ขอให้ทางราชการ ปลดพระยาภะรตราชา ออกจากตำแหน่งผู้บัญชาการ จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยกล่าวว่า พระยาภะรตราชาเป็น ข้าราชการที่ไม่เหมาะสมแก่สมัย และ ไม่ คำนวณความเจริญมาสู่มหาวิทยาลัย แต่อย่างไร ทั้งยังมีคุณสมบัติไม่เหมาะสมในทางมีจรรยาไม้มกับตำแหน่ง และ หน้าที่ของ ข้าราชการที่ดี

ก่อนหน้าที่จะ ปรากฏ ข่าวก่อนนี้ เราทราบว่า พระยาภะรตราชา ได้รู้ดีว่า ตนจะ ต้อง ถูก พวกนิสิตยื่น คำร้องขอให้ปลดจากตำแหน่ง จึงได้หาวิธีเกลี้ยกล่อม นิสิตบางคนให้ลงชื่อขอตนไว้ใน ราชการต่อไป ทั้ง นี้ถ้าเป็นความจริง เราเห็นว่าเป็น การกระทำที่ไม่เหมาะสมแก่ยุคสมัย ใน ราชการ อย่างยิ่ง

ไม่ต้อง ประสงค์กับความรู้สึกไม่พอใจ ในภายหลัง ดัง ทำที่ ประเทศต่างๆ ใน บางส่วนของโลกต้อง ประสพ มาแล้ว เพราะการ เปลี่ยนแปลง การปกครองแบบ นี้ แต่อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์เท่าที่ เป็นไป ของสยามครั้งนี้ทำให้เรา บังเกิดความ รู้สึก ว่าคนไทยอย่างหนึ่ง ว่า หากถ้าแล้วถึงคราวมาเป็น เรา จำจะต้องมีการ เปลี่ยนแปลง การปกครองใหม่กันขึ้นบ้างแล้ว ก็ขอให้ คำนิมิตของสยามซึ่งได้เป็นไปโดย มิได้มีการนองเลือดนั้นเป็นแบบเถิด.

บ้าน ดีรวงผึ้ง

บริษัท อีลเต็น เอเยนซี จ.ก.

เอเยนซี

มีคุณสมบัติดีกว่าชนิด
ประจักษ์แก่ใช้ต่างๆ
ร้องไห้ รอคอย หัก รัง
ให้ลึกคึกแข็งแรง ท่าน
เมื่อเกิดโรค บำรุง บัน ทน
ตามร้านจำหน่าย

ชนิดอื่นๆ ใช้เป็นยา
แก้ ไข้ ฟีราร เช่น ท้อง
เป็นยาบำรุง กำลังร่างกาย
ควร มี ไว้ ประจักษ์ บัน ใน
ควน มีจำหน่ายทั่วไป
สุราต่างประเทศ

ธรรมนูญปกครองเราได้มาดีเพียงใด เรา ควร จะ รักษา ไว้ ให้ ดี เพียง ใด

โดย.....พระยาสิทธิศักดิ์ธรรมวิเทศ.....

พระราชบัญญัติ

ธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๕ นี้ ข้าพเจ้าขอเรียก โดยย่ออย่างรัดกุมว่า “ธรรมนูญปกครอง” ได้มีความหมายคำจำกัดความซึ่งว่า “CONSTITUTION.”

ธรรมนูญการปกครองนั้นกระมัง ระเบียบการปกครองแผ่นดินนั่นเอง. แต่ก่อนประเทศสยาม ก็มี ระเบียบการปกครองเหมือนกัน. แต่มีผลมาจากธรรมนูญการปกครองใหม่เป็นอันมาก, กล่าวคือแต่ก่อนการปกครองเป็น สท. รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว, ปกครองแต่พระองค์เดียว. เที่ยวนั้น การปกครองเป็นของประชาชนทุกคนทุกนามๆ มีส่วนปกครองแผ่นดินเสมอกัน. แต่จะเห็นได้ว่าราษฎรทุกคนจะทำการปกครองใน ขณะเดียวกันนั้นย่อมไม่ได้ เพราะมีจำนวนถึง ๓๒ ล้านคน เพราะฉะนั้น จึงต้องมีบุคคล และ คณะบุคคลปกครองแทน คือ,

- (๑) กษัตริย์.
- (๒) สภาผู้แทนราษฎร.
- (๓) คณะกรรมการราษฎร.
- (๔) ศาล.

สิทธิการปกครอง มี ๔ จำพวก คือ

- (๑) สิทธิ คอมมูนัลลิสซึม.
- (๒) สิทธิ รพ. สิทธิคน นิสซึม.
- (๓) สิทธิ ดิมเคตมอนนาก.
- (๔) สิทธิ เอปโซลิตมอนนาก.

เมื่อพูดถึง ประเทศ สำคัญในทวีปเอเชียแล้ว เราจะเห็นได้ว่า ไม่มีประเทศใดที่ปกครอง อย่าง สท. ๓. ส่วนประเทศที่ปกครองอย่าง สท. ๓. ประเภท ๒ นั้นได้แก่ ประเทศจีน. ประเทศเคอร์กี. ประเทศที่ปกครองอย่าง สท. ๓. ประเภท ๓. คือ ประเทศสยามของเรา, ประเทศญี่ปุ่น. เห็นจะไม่ต้องกล่าวก็ได้ว่าแต่ก่อนเราปกครองอย่าง สท. ๓. ประเภท ๔. ซึ่งบัดนี้ไม่มีเราประเทศเดียวในโลก. บัดนี้เรา

เห็นว่าการปกครองเช่นนั้นมันมีไม่เจริญทันประเทศอื่น เราจึงรีบขึ้นปกครองอย่าง สท. ๓.

เพื่อแก้ความเข้าใจผิด ข้าพเจ้าจะขอกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของ สท. ๓. นี้ไว้ว่า สท. ๓. นี้มีมาแต่โบราณว่า “ต่างเนือชอบต่างยา” ฉะนั้น ประเทศหนึ่งก็เหมาะสำหรับ สท. ๓. ประเภทหนึ่ง แต่ไม่เหมาะสำหรับ สท. ๓. ประเภทอื่น ฉะนั้น. อย่างไรก็ตามที่ประเทศสยามเรา ใช้ สท. ๓. นี้ ก็เหมาะด้วยประการทั้งปวง ในสมัยนั้น. ในกาลต่อไป อาจเปลี่ยนแปลงตามอนามิของประเทศ. ถ้าประเทศอยู่ด้วย สมัยนี้ โดย สท. ๓. ประเภทเดียว, สท. ๓. นี้คงจะยังไม่ค่อยเหมาะ. แม้ประเทศเกิดเป็น สท. ๓. นี้แล้ว ก็อาจจะเปลี่ยนไปใหม่, คือใช้การปกครองอย่าง

ใหม่ เพื่อปลดปล่อยการ ใช้ สท. ๓. นี้ อาจเป็นได้. ครั้นสมัยที่ต่อมา ผู้ที่รักชาติ ยิ่งกว่าคนเห็น ว่าสยามเป็น สท. ๓. รบเร่, จำต้อง เปลี่ยนไปใหม่, ออกให้ผ่านคนมาช่วยหาใหม่จนได้. ทั้ง ความดำริที่เราทำกัน เห็น กัน อยู่ ทุกวัน, ซึ่งที่ เบ. ที่ หวัง กัน ท่อพิภพว่า สยามจะเจริญยิ่งขึ้น.

ความประสงค์ของ ข้าพเจ้า ใน ที่นี้ ไม่ ได้มีความปรารถนาจะอธิบายธรรมนูญการปกครองนี้. ขอ ให้อยู่ใจความ ข้าพเจ้า อยาก ให้เพื่อน ราษฎรด้วยกันทราบประโยชน์แห่งการเปลี่ยนการปกครองนี้ โดยสังเขป.

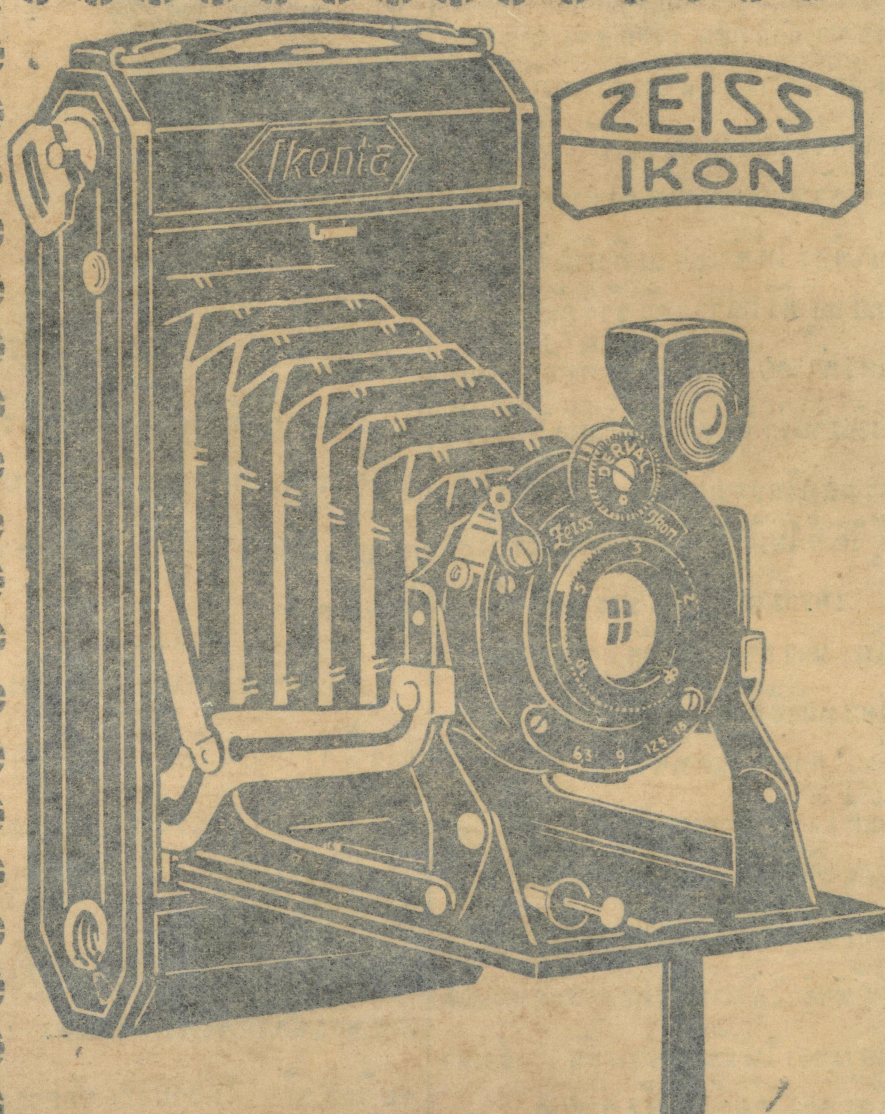
ตาม พงศาวดาร เรา จะ เห็น ได้น่า แต่เดิมมา การปกครอง ก็ เป็น สท. ๓. ประเภท ๓. มี อำนาจ ไม่ จำกัด ทุกประเทศ. แต่ ครั้น เวลา ดังเคยมา เห็น ว่า

การปกครอง สท. ๓. ๓. นี้ ไม่ เจริญ จึงพากันเปลี่ยนแปลง ไป ต่างๆ. แล้ว

แต่ความพอใจของประชาชนน้อยมาก. ฉะนั้น พระมหากษัตริย์ ญี่ปุ่น พระองค์หนึ่ง ได้ทรง ส่ง พระอำนาจจาก “มี พระอำนาจ ไม่ จำกัด” ส่ง มาเป็น “มี พระอำนาจ จำกัด” โดยพลการ ของพระองค์เอง. ทั้ง นี้ เกือบ ๓๐๐ ปี มาแล้ว. เป็นที่น่าเสียดายยิ่งนัก. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา, ซึ่งทรงส่งพระอำนาจจาก “มี พระอำนาจ ไม่ จำกัด” ให้แก่ สยาม, ก็มี ผู้ เจริญเหมือนกัน. สำหรับ ความเห็น ของ ข้าพเจ้า แล้ว ข้าพเจ้า เห็น ว่า พระองค์ จะ ทรง พระอำนาจมากกว่าเดิม, โดยแบ่งมาในการ บงการ แผ่นดิน ไปบ้าง, แต่ กระนั้น ก็ ยังมี พระ ราช ธุระ เกือบ เกือบ ประเทศอยู่ มากเหมือนเดิม. และ ข้าพเจ้า เห็น ว่า ข้าพเจ้า จะ ไป ขอ ถวาย การ ปกครอง เช่นนี้.

มีบุคคลบางคนเข้าใจ ว่า การปกครองใหม่ เป็นเรื่องที่จะสบายใจบ้าง, จะ ไม่ ใช้ เจ้าเป็นพนักงานของรัฐบาลบ้าง, ทั้งนี้เป็น การเข้าใจผิดอันหา มุมมิ ได้. ท่านมหาอำมาตย์โท พระยามโนปกรณนิติธาดา ประธานคณะกรรมการได้กล่าวกับ ผู้แทนบางภาคใต้ตอนหนึ่งว่า “รัฐบาลใหม่เป็นมิตรของประชาราษฎร. แต่เป็นการแน่นอนว่า ไม่ใช่เป็นศัตรูของเจ้า.” และอีกคนหนึ่ง ท่านพระยามโนปกรณนิติธาดา ได้กล่าวกับ ผู้แทนบางภาคใต้ตอนหนึ่งว่า “ตามสภาพเดิมนี้ เนื่องจากการที่พระเจ้าอยู่หัวทรงเคียดพระทัยช่วยเหลือ ประกอบทั้งฐานะการเงินของประเทศก็มั่งคั่ง ทงหย่อมไม่มีเหตุที่จะอนาถหรือใจ.”

การออกของเงินนามบัตรเป็นเจ้าโดยมากนั้น อาจเป็นเหตุให้คนเข้าใจผิดว่าจริงซึ่งเจ้า. แต่ขอให้ระลึกว่าที่ไม่ใช่เจ้า ก็คง ออกเหมือนกัน เพราะการออกของเงินนามบัตรตามแบบ (มี ต่อ หน้า ๓๐)

กล้องถ่ายรูป “อิคอนตา” ใช้ฟิล์มม้วน ๓ นิ้ว
ถ่ายภาพแสง เงินออกแพง แต่มีอยู่ในสต็อกเดิมแล้ว
จะ ขาย ลด ราคา จาก เดิม คือ เพียง ๒๕ บาท เท่านั้น
ห้างบี. กริม แอนโก นำจิงบุรพา

